

RUIM een kwarteeuw al stimuleert Jeugd en Poëzie jongeren tussen zes en dertig bij het lezen én schrijven van gedichten. Ateliers, wedstrijden, individuele begeleiding, optredens, publicaties,... Het arsenaal van de vzw is zeer uitgebreid.

Herman Vander Straeten is de huidige voorzitter van Jeugd en Poëzie. Taal is voor hem een passie. Nu hij als leerkracht Nederlands 'ter beschikking gesteld' is, investeert hij veel van zijn vrije tijd in jongeren en hun dichtkunst. „Poëzie is een middel om kinderen over hun gevoelens te laten praten”, vertelt Vander Straeten. „Op school gebeurt dit te weinig. Met onze poëzieateliers proberen we daar wat aan te doen.”

Een poëzieatelier neemt twee, soms drie lesuren in beslag. Eerst wordt op socratische wijze uitgelegd wat dichtkunst is. Dit betekent dat de scholieren zelf het antwoord vinden op de vraag: Wat is poëzie? „Communiceren met gevoelens is poëzie. De vier b's - boos, blij, bang, bedroefd - op papier zetten”, antwoordt de leraar Nederlands. „Kleur en beeld kunnen hierbij helpen, net als muziek.”

Volgt een associatieoefening. Kinderen kiezen zelf een woord of een begrip. Wat dit bij hen oproept, schrijven ze neer in trefwoorden. Met een beetje hulp van de vrijwilligers van Jeugd en Poëzie groeit daaruit een tekst, al of niet met zinstructuur, hoofdletters en leestekens.

Herman Vander Straeten: „Wat kinderen creëren, is altijd goed. Wij geven slechts tips die ze naar eigen keuze opvolgen. We raden hen ook aan om zich niet teveel bloot te geven. Beelden in poëzie zijn er om je achter te verstoppen.

Almaar meer jonge mensen durven hun gevoelens tonen in poëzie

Tom Heylen

Taal is meer dan kunnen praten, lezen en schrijven. Het is ook je gevoelens uiten. Hoe beslagen ook de leerkracht Nederlands, niet alle leerlingen blijken geboeid door hun moedertaal. Jeugd en Poëzie leert jongeren spelen met woorden. Want wie de kunst van het dichten verstaat, kan z'n gevoelens laten spreken. Vele regeltjes zijn er niet. Dat ze zelf kunnen ontdekken hoe het 'pakt', trekt vele kinderen over de streep.

Je verstoppen in woorden

Het onbespreekbare kan bespreekbaar worden, maar het mag geen onveilig gevoel scheppen. Let wel, wij zijn geen therapeuten.”

Pareltjes

Greet De Wilde geeft Nederlands in Sint-Carolus te Sint-Niklaas. Geregeld laat ze Jeugd en Poëzie opdraven voor de laatstejaars Verzorging (zie foto). „Poëzieatelier? Aanvankelijk lopen onze leerlingen niet over van enthousiasme, want poëzie is niet meteen hun ding. Dankzij enkele gedichten van leeftijdgenoten is het ijs echter snel gebroken. Voor de jongeren ligt dan een onontgonnen akker. Is het soms moeilijk om op dreef te geraken, het resultaat is steevast enkele gedichten, toevertrouwd aan het papier.”

„Wat ze zo schrijven? Absolute top is ongetwijfeld liefde en

verliefdheid. Ook afscheid en geweld worden vaak aangesneden in deze prille poëzie. Het leven op school daarentegen komt veel minder aan bod.”

Punten worden er niet gegeven. „Elk resultaat is de moeite waard, ook al blijft het vel onbeschreven”, besluit Greet De Wilde, die intussen ook een dichteres uitnodigde „om nog meer poëzie op school te krijgen”.

Ook voor Herman Vander Straeten is het aantal gedichten geen waardemeter. Toch weet hij dat de jeugd dicht. „Dit blijkt jaarlijks uit de duizenden inzendingen voor onze poëziewedstrijd Soetendaelle. Een volwassenen- en een jeugdjury delen de inzendingen in leeftijdsgroepen in. Ze kennen eerste, tweede en derde prijzen toe, alsook eervolle vermeldingen.”

Alle laureaten ontvangen een boekenpakket en de bekroonde werken worden uitgegeven. Uit

de eerste en tweede prijzen stuurt Jeugd en Poëzie een gedicht naar De Gouden Flits, een wedstrijd in samenwerking met de Nederlandse stichtingen Kinderen en Poëzie en Doe Maar Dicht Maar.

„Dat jongeren hun gedichten inzenden, beschouwen we als een pluim voor onze inzet”, aldus de voorzitter van Jeugd en Poëzie. „De publicatie van hun werk is dan een aanmoediging om te volharderen. Almaar meer jongeren zenden elk jaar opnieuw een gedicht in, soms echte pareltjes.”

Twee prijzen plaatsen prille poëzie nog meer op de voorgrond. Werk van de winnaar van de Dextaprijs, toegekend aan een beloftevol dichter, wordt in alle Vlaamse academies gebruikt bij voordrachtswedstrijden. En de Carpe Diem bekroont jong talent met een geldprijs en publicatie.

Hoe houdt de vzw Jeugd en Poëzie het hoofd boven water? Het ministerie van Cultuur kent

Turkoois

God wil dat ik kleur beken.

Als ik op iets wat pas ontloken is, al te veel ga hopen, doet Hij de voordeur dicht sluit de luiken en laat de honden los.

Ach, God, ik ben nog groen achter mijn oren en heb een blauwtje gelopen.

Kim Muyldermans (15)

Jongeren zoeken woorden die hen kleur doen bekennen, zo ontstaan gedichten. 'Jeugd en Poëzie' in actie. © Kristof Ghyselincx

een subsidie toe en dat van Onderwijs stelt voor één jaar een leerkracht tewerk bij de vereniging. „Ik hoop dat deze detachering verlengd wordt en de toelagen van de overheid structureel worden”, droomt Herman Vander Straeten luidop. „Alleen zo zijn we zeker dat onze werking ook op langere termijn blijft bloeien. Zelf stellen we een administratieve kracht deeltijds tewerk. Met de hulp van een twintigtal vrijwilligers kunnen we in scholen, bibliotheken en culturele centra poëzieateliers aanbieden. Daarbij hopen we onder de scholieren leerkrachten in spe warm te maken voor de dichtkunst.”

In de nabije toekomst hoopt de vzw nog veel te kunnen verwezenlijken. „Naar analogie met de Bloso-titel *Sportieve school* willen we *Poëziescholen* nomineren. En voor ons buso-project, waarmee we jongeren uit het buitengewoon secundair onderwijs willen aanzetten om te dichten, zoeken we nog een meter of peter.”

Meer weten over de vzw Jeugd en Poëzie? Schrijven naar Kalkovenlaan 3 te 1785 Merchtem, bellen naar 052/37.20.40, e-mailen naar info@jeugdpoezie.be, surfen naar www.jeugdpoezie.be. Vermeld je daarbij *Kerk+Leven*, dan ontvang je de poëziekalender 2006 tegen 4 euro in plaats van 7 euro.